

20. august 2026

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
Att.: jurint@sm.dk

Sagsnr.: 2026 - 1158

HØRING OVER UDKAST TIL ÆNDRING AF PUNKT 2.2 I VEJLEDNING NR. 10090 AF 11. DECEMBER 2023 OM FORÆLDREMYNDIGHED, BARNETS BOPÆL OG SAMVÆR

Danner takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkastet til ændring af vejledning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.

Generelle bemærkninger

Danner er fortsat grundlæggende kritisk over for indførelsen af begrebet forældrefremmedgørelse i forældreansvarsloven. I vores høringssvar til lovændringen i 2024 advarede vi blandt andet om risikoen for, at begrebet kan underminere barnets perspektiv og medføre, at oplysninger om vold og omsorgssvigt overses eller fejlfortolkes.

Begrebet er imidlertid nu indført i lovgivningen, og derfor er det afgørende, at vejledningen opstiller tydelige faglige og retssikkerhedsmæssige værn for dets anvendelse.

Danner finder det positivt, at vejledningen flere steder understreger hensynet til barnets bedste og beskyttelsen mod vold. Vi finder dog, at vejledningen på en række centrale punkter bør skærpes for at forebygge de risici, vi tidligere har påpeget i høringssvaret.

Betegnelsen "faktabaseret begreb" legitimerer et omstridt begreb

Det fremgår af vejledningen, at forældrefremmedgørelse ikke er et psykologfagligt begreb, men et "selvstændigt faktabaseret begreb". Danner finder betegnelsen problematisk, fordi den tilføjer begrebet faglig autoritet og giver indtryk af, at det hviler på et entydigt og sikkert fagligt grundlag. Det fremgår imidlertid ikke, hvilke kriterier, hvilken evidens eller hvilke faglige metoder betegnelsen "faktabaseret" bygger på.

Dette er særligt problematisk i lyset af Europarådets ekspertgruppe GREVIOs seneste evaluering af Danmark. GREVIO udtrykker alvorlig bekymring ("grave concern") over indførelsen af forældrefremmedgørelse i forældreansvarsloven og advarer direkte mod at legitimere "parental alienation" eller lignende begreber. GREVIO peger blandt andet på risikoen for, at sådanne begreber kan underminere oplysninger om vold og svække beskyttelsen af voldsudsatte kvinder og børn.¹

¹ <https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-building-trust-by-delivering-denmark/1680b2d30b>

20. august 2026

Når begrebet nu er indført ved lov, finder Danner det afgørende, at vejledningen ikke bidrager til yderligere at legitimere det. Danner anbefaler derfor, at betegnelsen "selvstændigt faktabaseret begreb" udgår, og at vejledningen i stedet tydeligt beskriver de faglige, retssikkerhedsmæssige og beskyttelsesmæssige risici ved anvendelsen af begrebet.

Barnets perspektiv skal stå centralt

Det er positivt, at vejledningen fastholder barnets bedste som det bærende princip. Samtidig finder Danner det problematisk, at forældrefremmedgørelse beskrives med henvisning til situationer, hvor barnets negative følelser over for en forælder ikke er i overensstemmelse med barnets "faktiske erfaringer", og hvor barnets adfærd ikke vurderes at afspejle "den reelle situation".

Formuleringerne risikerer at svække legitimiteten af barnets eget perspektiv ved på forhånd at åbne for, at barnets udsagn og reaktioner fortolkes som resultat af påvirkning fra en forælder. Der kan være mange og komplekse årsager til, at et barn ikke ønsker kontakt eller samvær. Barnets modstand må derfor ikke i sig selv tages som udtryk for forældrefremmedgørelse.

Danner anbefaler, at vejledningen tydeligt fastslår, at barnets egne oplevelser og perspektiver skal tillægges selvstændig betydning, og at årsagerne til modstand mod kontakt skal undersøges åbent og helhedsorienteret uden en på forhånd fastlagt forklaringsramme.

Vold skal afdækkes før forældrefremmedgørelse

Danner finder det positivt, at vejledningen understreger, at det kan være berettiget at afbryde barnets kontakt med en forælder for at beskytte barnet, herunder ved fysisk eller psykisk vold mellem forældrene eller mod barnet. Vejledningen understreger desuden, at manglende dokumentation for vold ikke nødvendigvis betyder, at der foreligger samarbejdsskikane eller forældrefremmedgørelse.

Danner oplever imidlertid, at voldsudsatte kvinder i stigende grad frygter, at deres forsøg på at beskytte sig selv og barnet – herunder selve krisecenteropholdet – senere vil blive anvendt imod dem i sager om samvær, bopæl eller forældremyndighed. Det kan afholde voldsudsatte fra at fortælle om volden, søge hjælp eller handle på egen og barnets sikkerhed.

Samtidig er det Danners erfaring, at der ikke altid er tilstrækkelig specialiseret voldsfaglig viden i det familieretlige system. Det øger risikoen for, at reaktioner på vold eller handlinger foretaget for at beskytte barnet fejltolkes og bortforklares som samarbejdsskikane eller forældrefremmedgørelse.

Danner anbefaler derfor, at vejledningen tydeligere fastslår, at oplysninger eller tegn på vold, stalking, kontrol, frygt eller omsorgssvigt skal afdækkes, før der drages konklusioner om forældrefremmedgørelse. I sådanne sager bør der foretages en specialiseret børne- og voldsfaglig vurdering med fokus på barnets egne erfaringer,

20. august 2026

voldens dynamik, eventuel fortsat kontrol efter samlivsophøret og risikoen for barnet og den voldsudsatte forælder. Vejledningen kan med fordel fastsætte følgende:

- Hvilke oplysninger der kan indgå i den specialiserede børne- og voldsfaglige vurdering.
- Hvilken dokumentation der kræves (Danner anbefaler, at der indhentes dokumentation fra andre kilder end blot læge- og politifaglige).
- Hvordan barnets egne udsagn skal vægtes.
- Hvordan oplysninger om vold og kontrol skal undersøges.
- Hvornår et specialiseret team skal inddrages.

Det bør samtidig sikres, at denne vurdering foreligger, før der træffes indgribende afgørelser om samvær, bopæl eller forældremyndighed.

I er meget velkomne til at kontakte leder af kommunikation og viden, Winnie Alim på wal@danner.dk eller +45 30 78 58 48, hvis I har spørgsmål eller ønsker uddybning.

Med venlig hilsen



Mette Marie Yde, direktør